

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, a pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztály (1055 Budapest, Szalay u. 16., ügyintéző: dr. Révész dr. Galántai Jolán) által képviselt Fővárosi Bíróság (1055 Budapest, Markó u. 27.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2008. március 17. napján kelt 6. P. 24.569/2006/16. számú ítélete ellen a felperes 2008. április 1. napján 17. sorszámon előterjesztett és 2008. május 16. napján Pf. 4. sorszámon megindokolt fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a 9.534.000 (kilencmillió-ötszázharmincnégyezer) forint vagyoni és 16.900.000 (tizenhatmillió-kilencszázezer) forint nem vagyoni kárt meghaladó igényt elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezi, egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

A pártfogó ügyvéd díját 7.200 (hétezer-kétszáz) forintban állapítja meg, melyből 6.000 (hatezer) forint a munkadíj és 1.200 (ezerkétszáz) forint az áfa. Megkeresi a Fővárosi Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a fenti összegű pártfogó ügyvédi díjat fizesse ki.

A pártfogó ügyvédi díjat és a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes eredetileg 2003. október 2. napján a Fővárosi Bíróság előtt indult 22. K. 30.781/2002., 22. K. 31.395/2003. és 22. K. 30.802/2003. számú közigazgatási perekkel összefüggésben az eljáró bíróval szemben személyiségi jog megsértése

miatt terjesztett elő keresetet. Utóbb hiánypótlási felhívást követően akként nyilatkozott, hogy alperesként a Fővárosi Bíróságot jelöli meg. Ehhez az eljáráshoz került egyesítésre az eredetileg 2002. december 4. napján a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál előterjesztett kereset, melyet a 16. P. 101.374/2001. és 16. P. 101.811/2002. számú családjogi perekben eljáró bíróval szemben személyiségi jog megsértése miatt kezdeményezett. A felperes hiánypótlás eredményeként ez esetben is módosította az alperes személyét. A felperes sérelmezte az előzményi családjogi perek ellenérdekű felének engedélyezett költségmentességet, annak felül nem vizsgálatát, az APEH megkeresésére vonatkozó indítványa mellőzését, felperessel szemben fizetési meghagyás kibocsátását, a kitűzött tárgyalás meg nem tartását, az anya elleni büntetőeljárással kapcsolatos indítvány mellőzését, a gyermek orvosi vizsgálatának el nem rendelését, és azt, hogy bár tizenkét esetben kért ideiglenes intézkedést, az alperes csak egyszer hozott e tárgyban határozatot. Előadta, hogy a gyermekkel való kapcsolattartásról nem történt intézkedés, mert a gyermekelhelyezés kérdésében 2002. január 18. és november 6. napja között nem volt tárgyalás. Kifogásolta a gyermektartás letiltás útján történt végrehajtását, hogy a letétbe fizetett gyermektartásdíj visszafizetéséről 2003. január 3. napjától május 14-ig nem történt intézkedés továbbá, hogy a költségmentessége tárgyában nem hoztak döntést. Utóbb tizenkét elsőfokú, két másodfokú és két végrehajtási eljárást sorolt fel, mint amelyben az alperes törvénysértő tevékenységével vagy mulasztásával kárt okozott (6. P. 24.363/2004/41/F-2,3,4.), ezen iratában keresetét akként foglalta össze, hogy kára megtérítését kéri, vagyoni kárát 9.534.000 Ft-ban, nem vagyoni kárát 16.900.000 Ft-ban összesítve. A pártfogó ügyvéd által előterjesztett irat szerint a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság a gyermekelhelyezés és kapcsolattartás keretében alaposan járt el, és kitért a felperes minden fellebbezésésként, kifogásként és panaszként előterjesztett kérelmére. Az elbírálás gyorsasága megfelelt az általános bírói gyakorlatnak. A másodfokú eljárásig azonban komoly késedelmek mutatkoztak, amelyek ártottak a felperes és a gyermek közötti kapcsolat alakulásában, elmélyítették az eljáró hivatalok tisztségviselői és a felperes közötti esetleges nézeteltéréseket, azt a téves képzetet kelthették az anyában, hogy mindenki mellette áll, és joga illetve lehetősége van a gyermek életéből a felperest kizárni. A felperest nem illeti meg kártérítés azon első- és másodfokú döntések miatt, amelyekkel nem ért egyet, megilleti viszont jelentős nem vagyoni kár, mert kétségtelen, hogy a családsegítő szervezetek közreműködése kárt okozott a gyermekkel való kapcsolattartásban. Megilleti kártérítés amiatt, mert az alperes többször is késlekedett, és bár az adott ügy tartama megfelelt az általános bírósági eljárási határidőknek, de figyelmen kívül maradt, hogy az ilyen természetű ügyekben, ha gyorsan születik határozat, az a kapcsolat fennmaradását szolgálja. Elismerte, hogy a késlekedésben szerepe volt a felperes magatartásának, aki állandóan szorgalmazta a döntéseket, és ezzel néha éppen az ellenkezőjét érte el.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert nem tanúsított olyan jogellenes magatartást, ami kártérítési felelősségét megalapozná. A felperes nem jelölte meg, hogy a kára miből ered, milyen bírói magatartás okozta. Álláspontja szerint a felperes a jogszerű intézkedéseket nem veszi tudomásul, azok

végrehajtását maga akadályozza meg. A gyermektartásdíjat nem volt hajlandó a jogosultnak jogszerűen teljesíteni. A kapcsolattartás azért nem valósulhatott meg, mert nincs olyan semleges terület, ahol ez teljesíthető. A felperes a családjogi perben sorozatos újabb és újabb ideiglenes intézkedés iránti kérelmekkel bombázta a bíróságot, öt naponta - hetente ismételte meg beadványait. Kizárás iránti kérelmeket terjesztett elő. Az alperes az anyagi és eljárási szabályokat betartotta. Hangsúlyozta, hogy a felperest terheli egyrészt a jogsértés megtörténtének a bizonyítása, másrészt, hogy azzal összefüggésben őt milyen kár érte. A személyhez fűződő jogi sérelem bizonyítása is a felperest terheli, és a bekövetkezett nem vagyoni hátrány nagyságát valószínűsíteni kell. Perköltségigénye nem volt.

A Pest Megyei Bíróság 2008. március 17. napján meghozott 6. P. 24.569/2006/16. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felperes költségmentessége folytán a le nem rótt 900.000 Ft feljegyzett illetéket az állam viseli. A felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd munkadíját 12.000 Ft nettó, 14.400 Ft bruttó összegben állapította meg, és rendelkezett annak az ítélet jogerőre emelkedését követően az ellátmány terhére történő kiutalásáról.

A 10.407.800 Ft-ban összesített vagyoni és 24.203.000 Ft-ban összesített nem vagyoni kár megtérítésére irányuló kereset tárgyában az ítélet jogi indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes alapvetően az eljáró bíróságok határozatainak tartalmát vitatta, és a jogerős ítéletek tartalmát minősítette jogellenesnek. Nem kívánta elfogadni a bíróságnak a gyermekelhelyezés, gyermektartásdíj és kapcsolattartás, valamint lakáshasználati jog ellenértéke tárgyában meghozott döntését. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 7. §-ára utalva rögzítette, hogy a bíróság jogerős határozata mindenkire nézve kötelező. Kártérítési eljárás során senki nem teheti vitássá a bíróság jogerős döntését, és ez azt is jelenti, hogy a kártérítési per bírósága előtti eljárás - amennyiben valaki nem ért egyet a jogerős döntés tartalmával -, nem szolgálhat rendkívüli perorvoslatként. Az elsőfokú bíróság nem vitás tényként állapította meg, hogy az első- és másodfokú eljárás négy évig tartott, ami azonban az ilyen elmérgesedett családjogi pereket vizsgálva nem tekinthető oly mértékben elhúzódónak, amire alappal kártérítési igényt lehet formálni figyelemmel a felperes kétszer előterjesztett kizárási kérelmére és az eljáró bíró ellen indított kártérítési perre is. Vagyis a felperes maga is jelentősen hozzájárult az eljárás elhúzódásához, mindemellett maga az eljárás mégsem tekinthető ésszerű határidőn túlinak. A bírósági letéttel kapcsolatos eljárás jogellenességét sem látta az elsőfokú bíróság igazoltnak. A felperes az ellenérdekű fél tartózkodási helyének ismeretében kívánt letételre teljesíteni, és a jogerős, a letét elfogadását megtagadó végzés helybenhagyása után is letételre kívánt teljesíteni jogszabály ellenére, ezért ezzel kapcsolatos igénye nem lehet.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti általános és a 349. § (1) és (3) bekezdései szerinti különös feltételek fennálltát vizsgálta azzal, hogy a Pp. 164. §-a alapján a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte, melynek azonban nem tett eleget. Az alperes jogellenes magatartása nem

volt megállapítható, a felperes a kár bekövetkezését sem bizonyította, ezt csupán állította, de semmivel sem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság a keresetet jogellenesség hiányában utasította el, és ezért sem a kárösszegezésével, sem annak bekövetkeztével nem foglalkozott.

A felperes személyes költségmentessége alapulvételével rendelkezett arról, hogy a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében a le nem rótt illetéket és a pártfogó ügyvédi munkadíjat az állam viseli, míg egyebekben a határozathozatalt a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján a perköltség körében mellőzte.

Az ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel, kérve annak megváltoztatását, és a keresete szerinti ítélet hozatalát. Kérte annak megállapítását, hogy az alperes számos alkalommal - ahogy erre hivatkozott is -, a jogszabályokat megsértve nem gondoskodott arról, hogy a felperes a jogaival élhessen. Ezzel okozott vagyoni és nem vagyoni kárt. Vagyoni kára abból eredt, hogy számos alkalommal kellett a bíróság, a gyámhivatal döntéseit ügyvédi segítséggel megtámadnia, és bár ezek a támadások sikertelenek voltak, a bíróság annak ellenére, hogy módjában állt volna, nem gondoskodott arról, hogy a gyermekkel a normális kapcsolatot tarthassa, jóllehet róla majdnem két éves koráig ő gondoskodott, ő nevelte, hiszen volt házastársa a gyermekkel nem törődött, és ma sem törődik úgy, ahogy kellene. Az alperes nem vette figyelembe, hogy a pszichológiai vizsgálat szerint a gyermek a felpereshez ragaszkodik; hogy az anya kapcsolattartás megszüntetési kérelme teljesen alaptalan volt; hogy a környezettanulmányok mindig alkalmasnak találták a felperes lakását a kapcsolattartásra úgy is, hogy a gyermek ott alszik; továbbá hogy az anya a kapcsolattartás megvonására irányuló eljárást bosszúból indította. Mindezekkel az eljárásokkal a parkolástól a telefonokon, a kilométerpénzen, a másolás költségén keresztül postaköltségig terjedő kiadásai keletkeztek. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a másodfokú végzésnek megfelelően mindazokat az eljárásokat, amelyekre vonatkozóan a felperes indítványt tett. Nem vagyoni kárát arra vezette vissza, hogy mint szülő nem találkozhat a gyermekével, a bíróság az anyának adott igazat azokban az esetekben is, amikor ez teljesen indokolatlan volt. Emiatt nem látta a gyermekét közel két évig. A nem vagyoni kárát becsléssel határozta meg. Az alperes felelősséggel tartozik az irányítása alatt működő hatóságok megfelelő eljárásáért, és ezek közé sorolta nemcsak az ügyében eljáró első- és másodfokú bírói tanácsokat, de a végrehajtókat, végrehajtói ügyintézőket is. Álláspontja szerint kártérítés megilleti azért is, mert az alperes többször késlekedett, nem vette figyelembe azt a körülményt, miszerint ha ilyen természetű ügyben gyorsan születik határozat, akkor az a kapcsolatok fennmaradását szolgálja. Bár megfelel az általános bírósági eljárási határidőknek a 2001. évben indult ügy 2004. évi elbírálása, mégis történt késlekedés. A felperes állandóan szorgalmazta a döntéseket, amivel néha éppen ennek ellenkezőjét érte el. Nem helyes az az állapot, hogy a bíróság és a bírósághoz kapcsolódó egyéb intézmények (végrehajtói iroda, bírói letéti csoport, stb.) ugyancsak éppen a felperes sürgetései miatt úgy intézték alkalmanként, hogy a felperes ne előzzön meg más ügyfeleket, akiknek az érdekvéonyesítő magatartása nem olyan határozott, mint a felperesé, de jogos sürgetéseinek sem tettek eleget.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, perköltségigényt nem érvényesített. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és abból levont jogi következtetései is helytállóak voltak. A felperes által hivatkozott eljárások során az alperes jogszerűen intézkedett, a felperes személyiségi jogait nem sértette meg, erre tekintettel a felperes nem vagyoni kártérítésre nem jogosult. Hiányoznak a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének általános és különös feltételei. A felperes valójában a jogerős döntések tartalmát vitatja, azokba nem tud belenyugodni. Az elsőfokú bíróság azonban helyesen állapította meg, hogy a bíróság jogerős határozata mindenkit köt, még a kártérítési per bíróságát is. Téved tehát a felperes abban, hogy a korábbi per általa sérelmezett döntéseit a kártérítési per bírósága felülvizsgálhatja. Az eljárás elhúzódásával kapcsolatos érvekre az elsőfokú bíróság ítéletében kitért. Az e tárgyban felhozott körülmények sem adnak valós alapot a felperes nem vagyoni kárra vonatkozó igényének. A felperes egyébként a nem vagyoni kárát nemhogy nem bizonyította, de nem is valószínűsítette.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében felülbírálta, mivel annak fellebbezéssel nem érintett, ezáltal első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

A másodfokú bíróság előjáróban rögzíti, hogy a felperes végleges keresetét tartalmazó 6. P. 21.012/2004/41/F-3. számú irat 9.534.000 Ft vagyoni, a 6. P. 21.012/2004/41/F-4. számú irat 16.900.000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére irányult. Ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság ezt meghaladó mértékű kereset elutasításáról rendelkezett, ami sérti a Pp. 215. § (1) bekezdésében szabályozott előírást, miszerint a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen. Mivel az ítélet indokolásából következően az elsőfokú bíróság magasabb összegű kártérítésre vonatkozó igényt bíralt el az ítéletében, az előterjesztetten felüli igény elutasítását a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezte (Pp. 252. § (2) bekezdés) azzal, hogy e körben a tárgyalás megismétlése illetőleg kiegészítése nem szükséges.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek a bírósági jogkörben történt károkozásra alapított keresete megalapozatlan. A felperes ténszerűen megjelölt az alperes előtt folyamatban volt első- és másodfokú eljárásokat, amelyek mikénti lefolytatását, majd eredményét sérelmezte. Önmagában az a körülmény, hogy nem ért egyet az eljáró bíróság intézkedésével, döntésével, nem jelenti, hogy a bíróságot jogellenes magatartás terhelné. A felperes a családjogi perben meghozott jogerős ítélettel szemben, de az általa eredetileg megjelölt három közigazgatási perben meghozott jogerős ítélettel szemben is élt felülvizsgálati kérelemmel. Ezeket a Legfelsőbb Bíróság minden esetben (Pfv. E. 22.045/2005/5., Kfv. E. 39.489/2003/2., Kfv. E. 39.200/2004/4. és Kfv. E. 39.199/2004/2.) elutasította, mert nem valósult meg a felperes által kifogásolt

jogsabálysértés. A jogellenes magatartás hiányában a kártérítési felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott egyik kötelező eleme hiányzik. Tényszerűen a felperes utóbb 6. P. 21.012/2004/41/F-2. szám alatt további eljárásokat is felsorolt az ügyszám és a tárgy megjelölésével, azonban felhívás ellenére (6. P. 24.569/2006/12, 13.) nem jelölte meg, hogy mi az a magatartás, amit sérelmez, milyen személyiségi jogai sérültek, miben áll az érvényesített kár. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy önmagában a különböző bírósági eljárásokkal járó közvetlen költségek (perköltség), járulékos költségek (pl. közlekedési költségek) nem sorolhatók a Ptk. 355. § (4) bekezdésében szabályozott kárfogalomba, vagyis e körben a kártérítési felelősség további kötelező eleme, a kár is hiányzik. A felperes ugyan az egyes sérelmezett eljárásokhoz konkrét összegű vagyoni és nem vagyoni kár összegeket kapcsolt, azonban a vagyoni kárt az egyes eljárásokra vetítve nem tételestette, csakúgy mint a nem vagyoni kárnál nem jelölte meg, hogy az adott eljáráshoz kapcsolódóan konkrétan milyen jellegű nem vagyoni kártérítéssel orvosolható hátrány érte, nem jelölte meg bizonyítékait, okirati bizonyítékait nem csatolta.

Rögzíti a másodfokú bíróság anélkül, hogy a megjelölt ügyszámú végrehajtási ügyekkel kapcsolatosan állást foglalna, hogy az önálló bírósági végrehajtó tevékenységéért a bíróságot helytállási kötelezettség nem terheli, a végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 236. § (1) bekezdése szerinti önálló kártérítési felelősséggel tartozik. Az egyes családsegítő szolgálatok sem tartoznak a bíróságok szervezeti keretébe, így tevékenységükért a bíróságok nem felelnek.

A felperes fellebbezésében kiemelten foglalkozott családjogi perének tartamával, ami nem felelt meg az ésszerű időn belül történő befejezés követelményének (Pp. 2. § (2) bekezdés). E jogszabályi rendelkezés szerint a per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Nem hivatkozhat a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódásához maga is hozzájárult. A felperes családjogi perében összesen háromszor terjesztett elő alaptalan kizárás iránti kérelmet, illetve beperelte az ügyében eljáró bírót, melyre tekintettel jelöltek ki másik bírót. Az eljárás során meghozott minden fellebbezéssel támadható végzést megfellebbezett, melyhez természetes joga van, de ez esetben tudomásul kell venni, hogy a másodfokú eljárás időt igényel, és akadályozhatja az elsőfokú eljárás menetét. A felperes által indokolatlanul bírói letétbe teljesített tartásdíj tárgyában meghozott határozattal szemben a felperes nem hogy a fellebbezés jogorvoslatát igénybe vette, de a Legfelsőbb Bírósághoz felülvizsgálati kérelemmel is élt. A felperes tehát perbeli eljárásával jelentős mértékben hozzájárult az eljárás elhúzódásához.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a felperes keresetét, döntését a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban pernyertes alperes perköltség megállapítását nem kérte, e tárgyban a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (2) bekezdése értelmében a rendelkezést mellőzte. A felperes számára engedélyezett költségmentességre (Pp. 84. § (1) bekezdés a) pont) tekintettel a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli. A felperes képviseletét ellátó pártfogó ügyvéd díjának megállapítása a 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 1. § (3) és (4) bekezdéseiben, 5. § (1) bekezdés b) pontján és (2) bekezdésén alapult.

Budapest, 2008. szeptember 25.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: